

DE TAAK VAN ONZE HUZAREN- MOTORRIJDER EN PANTSERWAGENS

DOOR

M. R. H. CALMEIJER,
Kapitein van den Generalen Staf.

27 Jan. j.l. besprak de Kapitein van den Generalen Staf, B. R. P. F. HASSELMAN, in een bijeenkomst van de „*Vereeniging ter beoefening van de Krijgswetenschap*” het strategisch en tactisch gebruik van onze gemoderniseerde lichte troepen. Zeer tot mijn leedwezen was het mij niet mogelijk deze belangwekkende voordracht bij te wonen en kon ik daarvan eerst in extenso uit het orgaan van genoemde vereeniging kennis nemen. Hoewel nu „*De Militaire Spectator*” over het algemeen niet de plaats is om de debatten, welke bij bijeenkomsten als vorenbedoeld plegen te worden gehouden, voort te zetten, voel ik mij thans toch gedrongen naar aanleiding van voordracht en debat op 27 Jan. j.l. hier een principieele aangelegenheid in bespreking te brengen.

Het betreft de taak van onze nieuwe regimenten huzaren-motorrijder en in verband daarmee de der eskadrons pantserwagens.

Toen ik in een voordracht betreffende de organisatie onzer lichte troepen, gehouden in de bijeenkomst van 4 Dec. 1936 van genoemde vereeniging, de oprichting bepleitte van een tweetal eenheden van overeenkomstigen aard als de huidige regimenten huzaren-motorrijder, geschiedde dit op grond van de volgende overweging (zie vereenigingsorgaan 1936/'37, blz. 126).

„Ter vorming van een zeer snelle mobiele reserve waren bij de lichte divisie twee bataljons motorrijders met zijspan in te deelen.

Deze bataljons te bewapenen met zware mitrailleurs, lichte mitrailleurs en tankbuksen, met een zoo gering mogelijke bediening. Zij vormen dus moderne gemotoriseerde „mitrailleur- tevens tankbuksbataljons”, georganiseerd volgens het *beginsel* „*veel vuurkracht, weinig mensen*”.

Een voorstel betreffende de organisatie dezer eenheden besloot ik met de woorden: „Ook hier zijn uiteraard variaties mogelijk indien slechts worde vastgehouden aan het *beginsel* „*veel vuurkracht, weinig mensen*”. De aldus samengestelde motorbataljons kunnen zeer snel worden aangetrokken om een doorbraak te stoppen of een omvatting te keeren”.

Uit eerstbedoelde voordracht blijkt mij thans, dat men de beide regimenten huzaren-motorrijder — die omstreeks de samenstelling en gevechtskracht hebben van de door mij bepleite bataljons — mede voor een geheel ander doel wil bestemmen, n.l. voor de vorming van *verkenningdetachementen*. Hier doet zich wellicht den invloed gelden van den m.i. onjuisten naam „huzaren”, welke aan deze eenheden werd gegeven. De huzaren toch zijn van oudsher het verkennende element in de legerorganisatie geweest. De naam „huzaren-motorrijder” suggereert dan ook, dat men te doen heeft met een verkenning-

eenheid, waarin het aloude bewegingsmiddel paard vervangen is door den motor. Niets is echter minder waar! Motorrijders leenen zich zeer weinig voor de verkenning. Zij kondigen hun nadering op luidruchtige wijze aan en zijn uiterst kwetsbaar. Sprekende over de motormitrailleurgroep van een eskadron pantserwagens zegt ons „P a w. R.” II dan ook terecht (punt 34): „De motormitrailleurgroep mag slechts bij uitzondering in de marschrichting worden vooruitgezonden, omdat zij — op deze wijze gebruikt — bij het stooten op vijand in den regel ernstige verliezen lijdt”. In versterkte mate is dit van toepassing op het als verkenningsdetachement vooruit zenden van geheele afdeelingen motorrijders.

Bij het debat in „K r i j g s w e t e n s c h a p” kwam een en ander wel zeer duidelijk tot uiting. Allerlei middelen werden aan de hand gedaan om de huzaren-motorrijders geschikt te maken voor een taak, waarvoor zij niet geschikt zijn: indeeling van solomotoren, al dan niet met een duo-ruiter, van wielrijders en . . . van pantserwagens. Gaat men op deze wijze de organisatie verwringen, dan zullen eenheden ontstaan, die voor hun gevechtstaak overbelast zijn met vervoermiddelen en die voor een verkennende taak nog steeds ongeschikt zijn.

Het verkennende element, het huzaren-element dus om deze traditioneele benaming te handhaven, in de lichte divisie wordt niet gevormd door de motorrijders doch door de pantserwagens en uitsluitend door de pantserwagens. Dit is ook de opvatting bij onze Oosterburen, ¹⁾ die op dit gebied ruime ervaring — zij het vredeservaring — hebben opgedaan en nog steeds opdoen. De motorrijdereenheden, aldaar dan ook aangeduid als „Krafradschützen”, vormen een snel verplaatsbare vuurkracht en worden nimmer ingezet als verkenningsdetachementen. Uitsluitend met het oog op deze bestemming is de organisatie van de bataljons „Krafradschützen” („Kradschützen”) dan ook opgebouwd.

De *verkenningsdetachementen*, die een Lichte divisie uitzendt, behooren te bestaan uit een kern van pantserwagens, waaraan andere wapens — motorrijders met mitrailleurs, pantserafweergeschut en mortieren, zoomede pioniers — kunnen worden toegevoegd. De gepantserde kern behoort naar Deutsche opvatting ¹⁾ te bestaan uit 1—3 Eskadrons samengesteld uit zware- en lichte pantserwagens, van waaruit *verkenningspatrouilles* („Panzerspähtruppen”) gevormd door pantserwagens, aantal en soort afhankelijk van de opdracht, worden uitgezonden. Het optreden van een dergelijk detachement is bij ons geregeld in „P a w. R.” II, punt 112 e.v. De taak der motormitrailleurgroepen daarbij is neergelegd in het reeds gedeeltelijk geciteerde punt 34. Hierbij valt op te merken, dat het gebruik van motorrijders voor het uitvoeren van nadere verkenningen in Duitschland *niet* heeft voldaan en men hiertoe liever gebruik maakt van de lichte pantserwagens. De taak der motorrijders („Kradschützen”) en c.q. pioniers acht men aldaar te bestaan in het verleenen van steun aan de pantserwagens, bijv. door het bezetten en openhouden van een brug, het opruimen dan wel aanleggen van hindernissen, e.d.

Een verkenningsdetachement eener Lichte divisie bestaat derhalve uit pantserwagens met eenige hulpkrachten en niet, omgekeerd, uit motorrijders met als hulpkracht eenige pantserwagens.

Om dergelijke detachementen te kunnen uitzenden behoort onze Lichte

¹⁾ Zie bijv. GUDERIAN, „Die Panzertruppen”, blz. 18; idem „Achtung Panzer”, blz. 158; „Handbuch der neuzeitlichen Wehrwissenschaften”, Zweiter Band, blz. 383 en 387.

divisie m.i. te beschikken over een *verkenning regiment*, bestaande uit drie eskadrons pantserwagens. Met schier wiskunstige zekerheid kan worden berekend, dat met de huidige twee eskadrons niet in de behoeften valt te voorzien. Dit wordt trouwens reeds bewezen door het feit, dat men reeds nu — terwijl onze nieuwe groote lichte eenheid nog nimmer in haar geheel te velde is verschenen — in theorie naar het ondeugdelijke middel moeten grijpen verkennings-detachementen te vormen uit de daartoe te eenenmale ongeschikte motorrijders.

Elk der eskadrons ware, behalve uit de voortreffelijke *zware pantserwagens* waarover wij thans beschikken, mede te vormen uit een aantal *lichte pantserwagens*. Men kan zich bijv. een samenstelling denken uit drie pelotons zware wagens en drie pelotons lichte wagens. In dit geval behoefde het materieel te worden uitgebreid met slechts 3 zware pantserwagens en 27 der veel goedkoopere lichte pantserwagens¹⁾. Uit een aldus samengesteld verkennings detachement zouden, naar gelang van de omstandigheden, kunnen worden gevormd:

— *zware pantserpatrouilles*, bestaande uit zware pantserwagens, bestemd voor verkenningen, waarbij moet worden gerekend op samenstooten met 's vijands gepantserde verkenningsorganen;

— *lichte pantserpatrouilles*, bestaande uit lichte pantserwagens, bestemd voor verkenningen ter verdichting van die der zware pantserwagens, op kortere afstanden, in minder belangrijke richtingen, enz.;

— *gemengde pantserpatrouilles*, bestaande uit zware- en lichte pantserwagens, waarbij laatstbedoelde wagens tot taak hebben binnen het raam van de verkenningsopdracht kleine aanvullende verkenningen uit te voeren, berichten over te brengen, enz.;

— *versterkte pantserpatrouilles*, d. z. pantserpatrouilles waaraan motorrijders en c.q. pioniers zijn toegevoegd, voor de taken genoemd in „P a w. R.” II p. 34 (met dien verstande, dat het verdichten van de verkenning der zware pantserwagens beter aan lichte pantserwagens kan worden opgedragen).

Zooals reeds gezegd, zal het dikwijls aanbeveling verdienen een verkennings-detachement, in onze verhoudingen veelal te vormen uit één eskadron pantserwagens, te versterken met bijv. een compagnie motorrijders. Met het oog hierop reeds bij voorbaat elk regiment huzaren-motorrijders samen te koppelen met een eskadron pantserwagens zou m.i. onjuist zijn daar hierdoor de verhoudingen geheel op den kop zouden worden gezet. Zelden zal een verkennend eskadron pantserwagens een geheel regiment motorrijders als hulpkracht behoeven. Anderzijds heeft een regiment motorrijders (in wezen een gemotoriseerd bataljon) voor verkenningen ten eigen bate en voor beveiliging op marsch geen behoefte aan een geheel eskadron pantserwagens. Wel verdient het aanbeveling hiertoe een peloton organiek bij elk regiment motorrijders en elk bataljon wielrijders in te deelen, opdat de eskadrons daartoe niet behoeven te worden versnipperd.

Samenvattend kan het volgende worden gezegd²⁾.

De huzaren-motorrijder vormen een zeer snel verplaatsbare, gemakkelijk te splitsen, vuurkracht. Bij den marsch naar den vijand kunnen zij vooruit worden geworpen teneinde tactisch belangrijke punten of terreindeelen in front of op een der flanken in bezit te nemen en te houden. Bij den aanval leenen zij

¹⁾ Ook Kapitein HASSELMAN deed in het debat, volgende op zijn voordracht, de behoefte aan deze wagens uitkomen (O r g a a n 1938-1939, blz. 196).

²⁾ Een en ander dekt zich voor een belangrijk deel met de uiteenzettingen ter zake van Kapitein HASSELMAN.

zich bijzonder tot het uitvoeren van omvattende en omtrekkende bewegingen, tot het afweren van dergelijke bewegingen des vijands (vleugelbeveiliging), dan wel kunnen zij als divisie-reserve worden benut. Bij de vervolging zijn zij aangewezen voor de omvatting of omtrekking van 's vijands wijkende colonnes. Bij de verdediging en het verdragend gevecht eigenen zij zich in het bijzonder voor divisie-reserve en ter vleugelbeveiliging. Bij den terugtocht tenslotte blijven zij als achterhoede het laatst aan den vijand.

De zwakke zijde van huzaren-motorrijder wordt gevormd door hun groote kwetsbaarheid op marsch. Het moet derhalve worden vermeden, dat zij opgezeten in 's vijands vuurbereik geraken. *Zij leenen zich derhalve niet voor het uitvoeren van verkenningen* en hebben behoefte aan pantserwagens als verkenningorgaan en ter beveiliging op marsch.

De *pantserwagens* zijn, door hun snelheid gepaard aan onkwetsbaarheid voor 's vijands geweer- en mitrailleurvuur en het vermogen zich oogenblikkelijk met vuur te kunnen verweren, *bij uitstek geschikt voor de verkenning*. Vereenigd tot verkenningdetachementen voeren zij de verkenning uit ten behoeve van de Lichte divisie. Als zelfstandige pantserpatrouille verkennen zij ten behoeve van bataljons wielrijders en regimenten motorrijders en kunnen daarbij tevens als beweeglijk, gepantserd pantserafweergeschut deze eenheden op marsch beveiligen.

Ter uitvoering van gevechtshandelingen buiten de pantserwagens, zooals het bezetten van tactisch belangrijke terreinpunten, het opruimen of aanleggen van hindernissen, enz., behoeven pantserwagens veelal den steun van motorrijders en somtijds van gemotoriseerde pioniers.

De beide moderne wapens, motorrijders en pantserwagens, vullen elkaar dus op gelukkige wijze aan. Komt één dezer wapens in te geringe hoeveelheid in de Lichte divisie voor, dan wordt de harmonische samenstelling verbroken en daarmede ernstig afbreuk gedaan aan de gevechtswaarde dezer groote eenheid.

NIEUWE UITGAVEN

Een afzonderlijk Departement van Marine is onmisbaar en urgent, door JAN STAVAST.

Met de strekking van bovenbedoelde brochure (van 14 blz.) zal vermoedelijk wel iedereen het eens zijn. De overtuiging heeft toch meer en meer veld gewonnen, dat de samenvoeging van de departementen van oorlog en marine in 1928 eigenlijk een fout geweest is en ook wat een der krachtigste argumenten van dien tijd — de bezuiniging — betreft, niet aan het doel heeft beantwoord.

Het betoog van den heer STAVAST kan ons echter weinig bekoren, want het is lang niet altijd zakelijk en daarbij nogal erg oppervlakkig. Een dergelijk gewichtig en ingewikkeld probleem laat zich nu eenmaal niet in veertien bladzijden druks op eenigszins degelijke wijze behandelen. Maar bovenal achten wij het moment om tot een dergelijke zeer ingrijpende reorganisatie over te gaan weinig gelukkig gekozen, speciaal voor wat de Marine betreft.

A. v. G.